

Chotków

Przed niezbyt reprezentacyjnym pałacem w Chotkowie wznoszą się dwie potężne basteje, w których zachowały się malowidła – pamiątki swoich czasów. Na stropie barokowe – przedstawiają Boga, te poniżej – już z epoki PRL z napisami: *Benzyna, Oliwa, Surowo Zabronione*.

Jak można się szybko zorientować z powyższego wstępu, wschodnia XVI-wieczna basteja pełniła różne funkcje. Po wojnie przekształcono ją na magazyn, podobnie jak wiele innych pomieszczeń na ziemiach zachodnich, stąd obecność wymalowanych biało na czarnym tle napisów.

Pałac i wschodnia basteja w Chotkowie

Ponad nimi rozpościera się już coraz bardziej zniszczony strop ze słabo czytelnym malowidłem na niebieskim tle. W centrum kompozycji znajduje się

postać Boga Ojca, po bokach symbole Męki Pańskiej (m.in. pika) oraz mandylion (twarz Chrystusa na chuście).

Malowidło przedstawiające Boga Ojca i aniołów

W drugiej – zachodniej bastei zachowały się tylko resztki iluzjonistycznej polichromii, czytelne są jeszcze postaci aniołków i pięknie malowane dekoracje roślinne. Większa część stropu tej budowli uległa zawaleniu na przełomie XX i XXI wieku.

Renesansowa zdewastowana basteja

Chociaż o Chotkowie brak dokładniejszych informacji, możemy domyślać się, że malowane stropy bastei powstały około 1709 roku, kiedy przebudowano cały dwór. Zleceniodawcą nowego wystroju rezydencji był hrabia von Proskau, którego herb do dziś znajduje się na bogatym portalu wejściowym. Wcześniej majątek Chotków (Hertwigswaldau) należał do rodziny Nostitzów, a także Fabiana von Schönaicha. Ten ostatni w połowie XVI wieku znacznie rozbudował niewielki dwór, zmieniając go w siedzibę *palazzo in fortezza*, m.in. poprzez dodanie przy narożach głównego budynku dwóch lub czterech okrągłych bastei, pokrytych dekoracją sgraffitową, którą można zobaczyć nawet dziś na wschodniej z nich.

Resztki iluzjonistycznej polichromii w zachodniej bastei

Na początku XVIII wieku basteje utraciły swoje funkcje obronne, podwyższono je i zamieniono być może w kaplicę. Wysokie na kilka metrów wnętrza idealnie nadawały się do wymalowania na sposób iluzjonistyczny. Malowidła były w dobrym stanie do lat 90. XX wieku. Obecnie dach zachodniej bastei uległ zawaleniu (razem z polichromią), a oglądać możemy zachowane malowidła we wschodniej bastei. Nie prowadzi się jednak żadnych prac, które miałyby na celu uratowanie tego cennego i niepowtarzalnego zabytku.

Tekst i zdjęcia: Jakub Jagiełło

Informacje praktyczne:

Chotków znajduje się w województwie lubuskim, w powiecie żagańskim, 3 km na północ od drogi nr 296 Żagań-Kozuchów (należy skręcić w Jeleninie lub w okolicach Stypułowa); założenie pałacowe leży w środku miejscowości; na teren pałacu i do bastei można wchodzić bez ograniczeń; zdjęcia w artykule pochodzą z 2004 roku.

Więcej o zapomnianych miejscach w Polsce

przeczytasz na
www.ciekawe-miejsca.net